

Силабус курсу

Захист прав людини та практика ЄСПЛ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 08 «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Освітньо-професійна програма «Право»

Дні занять: четвер (лекції), понеділок та четвер (практичні заняття)

Консультації: четвер

Рік навчання: II, Семестр: I

Кількість кредитів: 5. Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.ю.н., доцент, професор кафедри адміністративного права та судочинства

Уляна КОРУЦ

Контактна інформація e-mail: u.koruts@wunu.edu.ua тел. 0688288080

Опис дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Захист прав людини та практика ЄСПЛ» - набуття студентами системних знань щодо функціонування європейської системи захисту прав людини та навичок використання відповідних правозахисних механізмів у своїй практичній діяльності.

На основі застосування компаративного методу та методу тлумачення навчитись захищати права людини і основоположні свободи на підставі положень Конвенції і прецедентного права ЄСПЛ.

Завданням вивчення дисципліни є визначення місця Конвенції про права людини та основоположні свободи і прецедентного права ЄСПЛ у системі джерел права України; з'ясування змісту автономного тлумачення Конвенції ЄСПЛ і методики її тлумачення з окремих категорій справ; поглиблення навичок правозахисної діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Захист прав людини та практика ЄСПЛ» здійснюється на основі здобутих студентами знань з навчальних дисциплін «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Міжнародне право».

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Вступ до прав людини. Загальна правова характеристика	З'ясувати сутність прав людини, їх загальну правову характеристику	Тести, опитування
2/2	Генезис прав людини. Типологія прав людини	Отримати знання про генезу прав людини та типологія прав людини	Тести, опитування, есе
2/2	Права людини та їх міжнародно-правовий захист на універсальному та регіональному рівнях	Закріпити знання про права людини та їх міжнародно-правовий захист на універсальному та регіональному рівнях	Тести, опитування, практич. завдання
2/2	Регіональні системи захисту прав людини. Інституційний механізм захисту	Виокремити особливості механізму регіональних систем захисту прав людини та інституційні механізми захисту прав людини	Тести, опитування
2/2	Обмеження прав та свобод особи.	Вдосконалити знання про обмеження прав та свобод особи	Тести, опитування, практич. завдання
2/2	Юридична природа Конвенції 1950 р.	Здійснити правовий аналіз юридичної природи Конвенції 1950 р.	Тести, опитування, практич. завдання
2/2	Компетенція та юрисдикція ЄСПЛ	Вивчити та з'ясувати компетенцію та юрисдикцію ЄСПЛ.	Тести, опитування
2/2	Юридична природа рішень ЄСПЛ	З'ясувати особливості юридичної природи рішень ЄСПЛ.	Опитування, практич. завдання
2/2	Місце прецедентної практики Європейського Суду з прав людини	Закріпити знання про місце прецедентної практики Європейського Суду з прав людини.	Тести, опитування
2/2	Правовий зміст права на справедливий судовий розгляд відповідно до права	Опрацювати інформацію про правовий зміст права на справедливий судовий розгляд відповідно до практики Європейського суду з прав	Тести, опитування, есе

	ЄСПЛ	людини.	
2/2	«Пілотні» рішення ЄСПЛ	З'ясувати особливості «пілотних рішень» ЄСПЛ.	Тести, опитування, практ.завдання
6/6	Застосування рішень ЄСПЛ в правозастосовчій практиці України	Вдосконалити знання про застосування рішень Європейського суду з прав людини в правозастосовчій практиці України.	Тести, опитування, практ.завдання
2/2	Сучасний стан процесу виконання рішень ЄСПЛ в Україні	Здійснити комплексний аналіз сучасного стану процесу виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні (проблеми та реалії).	Тести, опитування, практ.завдання

Літературні джерела

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. та додаткові протоколи, рат. Законом України від 17.07.1997 р. (зміни в назві конвенції згідно Закону України від 09.02.2006 р.). *Офіційний вісник України*. 2006. № 32. Ст. 2371.
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
4. Щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини: Лист Департаменту державної виконавчої служби від 24.07.2006 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/>
5. Белоусов Ю. Л., Блага А. Б., Житний О. О., Захаров Є. Ю., Кобзін Д. О., Мармазов В. Є. Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики суду в діяльності органів внутрішніх справ України. К.: Цифра, 2008. 324 с.
6. Бущенко А. П. Застосування статей 3 та 5 Європейської конвенції з прав людини в національній судовій практиці. Х. : Права людини, 2007. 215 с.
7. Бущенко А. П. Стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод: систематизований дайджест рішень Європейського суду з прав людини. Х. : Права людини, 2009. 412с.
8. Вибрані справи Європейського суду з прав людини / [Ю. Зайцев (уклад.), О. Павліченко (уклад.)]. 2.вид. К.: Фенікс, 2004. 223 с.; Вип. 1. К.: Фенікс, 2004. 223 с.; Вип. 2. К.: Фенікс, 2004. 273 с.; Вип. 3 К. : Фенікс,

2006. 142с.; Вип. 4. К.: Фенікс, 2006. 399 с.; Вип. 5. К.: Фенікс, 2007. 656 с.; Вип. 6. К.: Фенікс, 2008. 336с.
9. Зайценв Ю. Вибрані справи Європейського суду з прав людини: Стаття 10 Європейської конвенції з прав людини. К.: Фенікс, 2004. 93 с.
  10. Дмитриченко І. В. Звернення громадян та неурядових організацій до Європейського суду з прав людини: навч.-практ. посібник / Національний ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова; Благодійний фонд «Центр правової освіти». Миколаїв: Атол, 2006. 59 с.
  11. Клименко О. М. Як звернутися до Європейського Суду з прав людини / Центр правових досліджень. К.: Видавець Фурса С. Я., 2006. 64 с.
  12. Коруц У.З. Заборона пропаганди війни: міжнародно-правові засади: монографія. Одеса: Фенікс, 2023. 340 с.
  13. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту: підручник для вузів. К., 2010. 557 с. 6. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
  14. Палюк В. П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод. К. : Фенікс, 2004. 263 с.
  15. Палюк В. Практика застосування судами України конвенції про захист прав людини та основних свобод. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=248>.
  16. Білозьоров Є. В. та ін. Теорія держави та права: навч. посіб. К: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
  17. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. URL: <http://www.eurocourt.org.ua/>.
  18. Рішення Європейського суду з прав людини. URL: <http://helsinki.org.ua/index.php?r=a1b8>.
  19. Рішення Європейського суду з прав людини щодо України. URL: <http://www.coe.kiev.ua>
  20. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Науково-методичний посібник для суддів. Вид. 2-ге. випр., допов. Київ, 2015. 208 с.
  21. Коруц У. З. Виконання рішень Європейського Суду з прав людини - структурна проблема правової системи України/У. З. Коруц // VII наукові читання, присвячені пам'яті Володимира Михайловича Корецького. - Київ: Ліра-К, 2014.-С.152-156
  22. Коруц У. З. Досвід реформування місцевого самоврядування в Литві/У. З. Коруц // Децентралізація в Україні: законодавчі новації та суспільні сподівання. -Київ: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2015.-С.393-398
  23. Коруц У. З. Заборона пропаганди війни у сучасному міжнародному праві/У. З. Коруц. – 2023
  24. Коруц У. З. Запобігання та протидія пропаганді війни та інформаційним загрозам в Україні/У. З. Коруц // Публічне право. -Київ, 2020,N N 2.-С.80-87
  25. Коруц У. З. Міжнародно-правовий захист права на справедливий судовий розгляд в практиці Європейського суду з прав людини та

- правозастосовна практика України/У. З. Коруц ; кер. роботи О. В. Чернецька ; офіц. опон.: Б. В. Бабін, К. О. Савчук. - 2015
26. Коруц У. З. Окремі питання виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні/У. З. Коруц // *O noua perspectiva a proceselor de integrare Europeana a Moldovei si Ucrainei: aspectul juridic.* -Chisinau, Republica Moldova, 2016. т.[Ч. 2].-С.249-253
27. Коруц У. З. Окремі питання реформування Організації Об'єднаних Націй в контексті сучасних викликів та змін у міжнародних відносинах/У. З. Коруц // *Сучасні проблеми правової системи України.* -Львів:Галиц. вид. спілка, 2015,N Вип. 7.-С.254-256
28. Коруц У. З. Принцип правової визначеності як елемент права на справедливий судовий розгляд у контексті практики Європейського суду з прав людини/У. З. Коруц // *Часопис Київського університету права*, 2012,N N 3.-С.395-399
29. Коруц У. З. Проблемні питання відшкодування шкоди, завданої порушенням розумного строку розгляду справи у національному судочинстві в контексті ст.6 та ст. 13 Європейської конвенції/У. З. Коруц // *Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку.* -К.:Вид-во Європ. ун-ту, 2012.-С.512-517

РЕКОМЕНДОВАНІ РІШЕННЯ:

1. Barbera, Messegue and Jabardo v. Spain, 6 December 1988, Series A no. 146
2. Belilos v. Switzerland, 29 April 1988, Series A no. 132
3. Belukha v. Ukraine, no. 33949/02, 9 November 2006
4. Brandstetter v. Austria, 28 August 1991, Series A no. 211
5. Bricmont v. Belgium, 7 July 1989, Series A no. 158
6. Campbell and Fell v. the United Kingdom, 28 June 1984, Series A no. 80
7. Colozza v. Italy, 12 February 1985, Series A no. 89
8. Cooper v. the United Kingdom [GC], no. 48843/99, ECHR 2003-XII
9. De Cubber v. Belgium, 26 October 1984, Series A no. 86
10. Edwards v. the United Kingdom, 16 December 1992, Series A no. 247-B
11. Ekbatani v. Sweden, 26 May 1988, Series A no. 134
12. Farhi v. France, no. 17070/05, ECHR 2007 (extracts)
13. Hauschildt v. Denmark, 24 May 1989, Series A no. 154
14. Incal v. Turkey, 9 June 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-IV
15. Kremzow v. Austria, 21 September 1993, Series A no. 268-B
16. Krombach v. France, no. 29731/96, ECHR 2001-II
17. Kyprianou v. Cyprus, no. 73797/01, 27 January 2004
18. Lavents v. Latvia, no. 58442/00, 28 November 2002
19. McGinley and Egan v. the United Kingdom, 9 June 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-III
20. Neumeister v. Austria, 27 June 1968, p. ..., Series A no. 8
21. Perote Pellon v. Spain, no. 45238/99, 25 July 2002
22. Piersack v. Belgium, 1 October 1982, Series A no. 53
23. Poitrimol v. France, 23 November 1993, Series A no. 277-A

24. Posokhov v. Russia, no. 63486/00, ECHR 2003-IV
25. Sacilor-Lormines v. France, no. 65411/01, ECHR 2006
26. Schenk v. Switzerland, 12 July 1988, Series A no. 140
27. Sramek v. Austria, 22 October 1984, Series A no. 84
28. Sokurenko and Strygun v. Ukraine, nos. 29458/04 and 29465/04, 20 July 2006
29. Tocono and Profesorii Prometeisti v. Moldova, no. 32263/03, 26 June 2007

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час розв'язування задач.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль №1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль №2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять (1-7 заняття)	Підсумкова письмова робота за першим змістовим модулем	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять (8-15 заняття)	Підсумкова письмова робота за другим змістовим модулем	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	Оцінка за виконане завдання	Тестові завдання Задачі Теоретичне питання

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	Задовільно	D (задовільно)

60-64		Е (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)